

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Факультет соціології

Кафедра методології та методів соціологічних досліджень

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Методи збору соціологічних даних**

для здобувачів

галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

спеціальність С5 «Соціологія»

освітній рівень бакалавр

освітня програма «Соціологія»

вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2025/2026
Семестр	2
Кількість кредитів ECTS	5
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладач: ас. Євгенія ЯВОРСЬКА

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (підпис: ПІБ, дата) «__» 20__ р.
на 20__/20__ н.р. _____ (підпис: ПІБ, дата) «__» 20__ р.

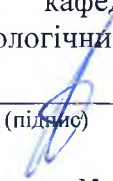
КИЇВ – 2025

Розробник:

Євгенія ЯВОРСЬКА, к.с.н., асистент кафедри методології та методів соціологічних досліджень

ЗАТВЕРДЖЕНО

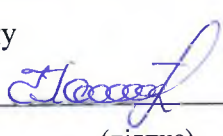
Зав. кафедри методології та методів соціологічних досліджень

 Микола СИДОРОВ
(підпис)

Протокол № 15 від «27» 08 2025 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол № 13 від «28» серпня 2025 року

Голова науково-методичної комісії Тетяна ЧЕРВІНСЬКА
(підпис)

1. Мета дисципліни – системне ознайомлення здобувачів з методами збору соціологічних даних, які використовуються в емпіричних соціологічних дослідженнях. Передбачається не тільки засвоєння теоретичного матеріалу щодо соціологічних методів збору емпіричної інформації, але й формування у здобувачів первинних навичок в цій царині соціології.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Успішне опанування дисципліни "Вступ до спеціальності".

3. Анотація навчальної дисципліни: Дисципліна «Методи збору соціологічних даних» є базовою у фаховій підготовці соціологів. В рамках дисципліни основна увага приділяється теоретичним та практичним аспектам розробки та використання соціологічних методів збору інформації.

4. Завдання (навчальні цілі):

- надати загальні знання щодо суті емпіричного дослідження, його програмування та етапів;
- сформулювати у здобувачів знання суті та особливостей «кількісних» та «якісних» методів збору соціологічної інформації;
- навчити здобувачів обирати метод збору соціологічної інформації відповідно до мети та завдань соціологічного дослідження та пізнавальних можливостей методу;
- надати знання щодо поняття вимірювання в емпіричній соціології, шкал вимірювання;
- сформулювати знання стосовно принципів розробки інструментарію «кількісних» соціологічних методів збору емпіричної інформації та первинні навички щодо розробки відповідного інструментарію;
- ознайомити здобувачів з основами «якісних» методів дослідження.

Це спрямовано на формування компетентностей:

- Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях (ЗК 01)
- Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів (СК 04)

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знання щодо суті емпіричного дослідження, його програмування та етапів	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	виступи на практичному занятті	15
1.2	Знання суті та особливостей «кількісних» та «якісних» методів збору соціологічної інформації	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	виступи на практичному, складання таблиць класифікації	15
2.1	Вміти обирати метод збору соціологічної інформації відповідно до мети та завдань соціологічного дослідження та пізнавальних можливостей методу	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	практичні завдання з елементами програмування соціологічних досліджень	30
2.2	Володіти первинними навичками розробки відповідного інструментарію соціологічного дослідження	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	практичні завдання	20
3.1	Демонструвати вміння організовувати та забезпечувати підтримку комунікації в процесі виконання групових завдань	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	практичні завдання, робота в групах, групові проекти	10
4.1	Вміти самостійно	Лекція, практичне	практичні завдання,	10

формулювати мету, ставити конкретні задачі, дослідження, розробляти інструментарій	заняття, самостійна робота	програма соціологічного дослідження та окремі елементи програмування	
--	----------------------------	--	--

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	4.1
Програмні результати навчання (назва)						
Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач (ПРН 04)	+	+	+	+	+	+
Вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації. (ПРН 07)	+	+	+	+		
Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури (ПРН 08)			+	+		+
Володіти навичками збору соціальної інформації з використанням кількісних та якісних методів (ПРН 10)			+	+		+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання студентів:

1. відповіді на практичному занятті РН 1.1, РН 1.2, РН 2.1, РН 2.2, РН 4.1 (2 бали*10=20 балів максимум, 12 - мінімум);
2. виконання завдань на практичних заняттях (аналіз карток спостережень, анкети, гайду інтерв'ю, класифікатора контент-аналізу, телефонних інтерв'ю тощо) РН 1.2, РН 2.1, РН 2.2, РН 3.1, РН 4.1 (2 бали*10=20 балів максимум, 12 балів - мінімум);
3. підготовка практичного проекту за обраною темою дослідження з обґрунтуванням обраної методології, вибірки респондентів та практичною значущістю даного дослідження: РН 1.1, РН 1.2, РН 2.1, РН 2.2, РН 3.1 (10 балів *2=20 балів максимум, 6 балів*2=12 балів мінімум);

- **підсумкове оцінювання:** письмовий іспит РН 1.1, РН 1.2, РН 2.1, РН 2.2, РН 4.1 (білет містить блок тестових запитань на 30 балів максимум та відкрите запитання на 10 балів максимум) – 40 балів. Мінімальний бал успішного складання іспиту – 24 бали.

- **умови допуску до іспиту.** Для студентів, які набрали сумарно з меншу кількість балів за критично-розрахунковий мінімум – 36 балів для одержання допуску до іспиту обов'язковим є виконання завдань з практичних та лабораторних робіт, які вони заборгували. *Дедлайн зарахування усіх боргів* – не пізніше, як за тиждень до іспиту.

7.2 Організація оцінювання:

1. Практичні заняття оцінюються по факту проведення, бали накопичуються протягом семестру.
2. Підсумковий проект з використанням отриманих знань для практичної розробки конкретного соціологічного дослідження, включно з інструментарієм подається на перевірку за два тижні до дати іспиту.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та практичних занять

№	Тема	Кількість годин			
		Лекц.	Практ.	Самост.	Разом
1	Вступ. Емпіричне соціологічне дослідження, його програмування. Поняття методу збору соціологічних даних	2	2	4	8
2	Актуальні соціологічні проблеми та формулювання тематики соціологічного дослідження			14	14
Опитувальні «кількісні» методи збору соціологічних даних					
3	Опитування як метод збору соціологічної інформації. Пізнавальні можливості методу. Два класи опитувального методу	2	2	4	8
4	Запитання як інструмент збору інформації в соціологічному дослідженні. Структура соціологічного опитувальника	2	2	2	6
5	Інтерпретація та операціоналізація понять в програмі обраного соціологічного дослідження			14	14
6	Стандартизовані шкали вимірювання емпіричних ознак Надійність вимірювання	2	2	4	8
7	Вибірка в соціологічному дослідженні: основні підходи	2	4	4	10
8	Особливості та процедура соціометричного опитування. Тести в соціології	2	2	4	8
9	Експертне опитування, його специфіка та складнощі проведення	2	4	4	10
10	Заочні форми опитування	2	4	4	10
Неопитувальні «кількісні» методи збору соціологічних даних, їх специфіка					
11	Спостереження: особливості та різновиди методу	2	2	4	8
12	Експеримент в соціологічному дослідженні	2	2	4	8
13	Аналіз документів як метод збору соціологічної інформації	2	2	4	8
«Якісні» методи збору соціологічної інформації					
14	«Якісна» стратегія дослідження. Загальна характеристика «якісних» методів збору інформації	2	2	2	6
15	Глибинне інтерв'ю, його специфіка та різновиди	2	2	4	8
16	Фокусоване групове інтерв'ю	2	4	4	10
17	Аналіз випадку. Стратегії змішування методів	2	2	2	6
	Разом	30	38	82	150

Загальний обсяг 150 год., в тому числі:

Лекцій – **30 год.**

Практичні заняття – **38 год.**

Самостійна робота – **82 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основні: (Базові)

1. Qualitative Research Methods (sociology). – Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.ebsco.com/research-starters/social-sciences-and-humanities/qualitative-research-methods-sociology>
2. Tom Clark, Liam Foster, Luke Sloan, and Alan Bryman. Bryman's Social Research Methods. Sixth Edition. Oxford, University Press. – 2021/ - 704 p.

3. Вербець В. В. Методика організації та проведення соціологічного дослідження: Навчально-методичний посібник / В. В. Вербець. – Березне, 2008. – 231 с.
4. Максимович О. В. Основи методології та методів соціологічних досліджень: навчально-методичний комплекс для студентів / О. В. Максимович. – Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2011. – 112 с.
5. Опитування громадської думки. Як правильно розуміти та інтерпретувати соціологічні дані // Фонд «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва. – 2020. 109 с.
6. Паніна Н.В. Технологія соціологічного дослідження: Курс лекцій / 2-е видання, доповнене. - К., 2007. – 320 с.
7. Паніотто В., Харченко Н. Методи опитування: Підручник. – К.: Вид-дім «Києво-Могилянська академія», 2017, - 342 с.
8. Паніотто В., Харченко Н. Криза в методах опитування та шляхи її подолання // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2012. – № 1. – С. 3-19.
9. Сапелкіна О.В., Чепурко Г.І. Емпірична соціологія: курс лекцій. – Львів: Простір-М, 2018. – 268 с.
10. Якісні дослідження в соціологічних практиках: Навчальний посібник / За ред.. Н.Костенко, Л.Скокової. – К.: Інститут соціології НАНУ, 2009. – 400 с.

Додаткові:

1. Гоманюк М.А. Інтерв'юер у масовому опитуванні. Кишеньковий навчально- методичний посібник. – Херсон: Гілея, 2013. – 84 с. – Електронний ресурс. Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/229856717.pdf>
2. Кодекс професійної етики соціолога Соціологічної асоціації України (САУ). – Електронний ресурс. Режим доступу: <https://sau.in.ua/app/uploads/2019/07/Kodeks-socziologa.docx>
3. International Handbook of Survey Methodology. By Edith D. de Leeuw, Joop J. Hox, Don A. Dillman. – 560p. – Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.taylorfrancis.com/books/edit/10.4324/9780203843123/international-handbook-survey-methodology-edith-de-leeuw-joop-hox-dillman>
4. Joop Hox, Edith De Leeuw and Thomas Klausch – Mixed Mode Research: Issues in Design and Analysis, Invited Paper presented at the International Conference on Total survey error: improving quality in the era of big data, Baltimore, USA. - September 2015
5. Olson, Kristen and Bilgen, Ipek, "The Role of Interviewer Experience on Acquiescence" (2011). Sociology Department, Faculty Publications. Paper 132. – Електронний ресурс. Режим доступу: <http://digitalcommons.unl.edu/sociologyfacpub/132>
6. Robert K. Yin Case Study Research: Design and Methods, 2014. – Електронний ресурс. Режим доступу: https://iwansuharyanto.wordpress.com/wp-content/uploads/2013/04/robert_k_yin_case_study_research_design_and_mebookfi-org.pdf

10. Додаткові ресурси:

1. Електронна бібліотека факультету соціології КНУТШ. – Електронний ресурс. Режим доступу: <https://sociology.knu.ua/uk/library>
2. Gallup-international: – Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.gallup-international.com>
3. International Handbook of Survey Methodology – Електронний ресурс. Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/46706288_International_Handbook_Of_Survey_Methodology_2008

Періодичні видання

1. Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – Електронний ресурс. Режим доступу: <https://stmm.in.ua/>
2. Соціологічні студії. – Електронний ресурс. Режим доступу: <https://sociostudios.vnu.edu.ua/index.php/socio>